

**PROTOKÓŁ
Z XIV POSIEDZENIA KOMITETU MONITORUJĄCEGO
REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO MAZURSKIEGO NA LATA 2014-2020**

Termin posiedzenia: 16 grudnia 2016 r.

Miejsce posiedzenia: Hotel HP Park, ul. Warszawska 119, Olsztyn.

Porządek obrad

1. Powitanie uczestników.
2. Zatwierdzenie porządku obrad Komitetu Monitorującego RPO WiM 2014-2020.
3. Przedstawienie propozycji zmian do kryteriów wyboru projektów w ramach osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 dla:
  - Poddziałania 1.2.2 *Współpraca biznesu z nauką* (Priorytet inwestycyjny 1b),
  - Poddziałania 1.3.4 *Tereny inwestycyjne* (Priorytet inwestycyjny 3a),
  - Poddziałania 1.3.6 *Nowoczesne usługi instytucji otoczenia biznesu (Schemat B)* (Priorytet inwestycyjny 3a),
  - Poddziałania 1.5.1 *Wdrożenie wyników prac B+R* (Priorytet inwestycyjny 3c)
  - Poddziałania 1.5.2 *Odtwarzanie gospodarczego dziedzictwa regionu* (Priorytet inwestycyjny 3c).
4. Dyskusja i głosowanie nad uchwałami w sprawie zatwierdzenia zmiany ww. kryteriów wyboru projektów.
5. Przedstawienie propozycji zmiany w przyjętych katalogach kryteriów wyboru projektów do działań/poddziałów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.
6. Dyskusja i głosowanie nad uchwałą w sprawie zatwierdzenia zmiany ww. kryteriów wyboru projektów.
7. Przedstawienie propozycji kryteriów wyboru projektów w ramach osi priorytetowej *Regionalny rynek pracy* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 dla:
  - Działania 10.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez powiatowe urzędy pracy* (Priorytet inwestycyjny 8i),

- Działania 10.2 *Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia – projekty konkursowe* (Priorytet inwestycyjny 8i).
- 8. Dyskusja i głosowanie nad uchwałami w sprawie zatwierdzenia ww. kryteriów wyboru projektów.
- 9. Przedstawienie propozycji kryteriów wyboru projektów w ramach osi priorytetowej *Włączenie społeczne* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 dla:
  - Poddziałania 11.1.1 *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem – projekty konkursowe* (Priorytet inwestycyjny 9i),
  - Poddziałania 11.2.3 *Ułatwianie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekty konkursowe* (Priorytet inwestycyjny 9iv).
- 10. Dyskusja i głosowanie nad uchwałami w sprawie zatwierdzenia ww. kryteriów wyboru projektów.
- 11. Przedstawienie propozycji zmian w *Planie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*.
- 12. Dyskusja i głosowanie nad uchwałą w sprawie zmian w *Planie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*.
- 13. Przedstawienie informacji o realizacji *Rocznego Planu Działań informacyjno-promocyjnych w 2016 r.* oraz o planowanych działaniach informacyjno-promocyjnych na 2017 r.
- 14. Dyskusja.
- 15. Sprawy różne.

Przewodniczący posiedzenia: Miron Sycz – Wicemarszałek Województwa Warmińsko – Mazurskiego, Z-ca Przewodniczącego Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Uczestnicy posiedzenia:

W XIV posiedzeniu Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 uczestniczyło: 21 członków Komitetu, 15 zastępców członków Komitetu oraz 3 stałych obserwatorów (lista uczestników XIV posiedzenia Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 stanowi załącznik nr 1 do protokołu).

Liczba wydanych kart do głosowania wyniosła 31 na 45 wszystkich osób uprawnionych do głosowania w składzie Komitetu Monitorującego RPO WiM 2014-2020.

Przebieg spotkania:

Ad. 1.

Miron Sycz (Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Z-ca Przewodniczącego Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020) rozpoczął spotkanie od powitania uczestników obrad.

Z-ca Przewodniczącego Komitetu poinformował, że nastąpiła zmiana osoby pełniącej funkcję zastępcy członka w Komitecie. Przedstawicielem Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej w randze zastępcy członka Komitetu została Pani Ewa Bytniewska.

Ad. 2.

Pan Miron Sycz (Z-ca Przewodniczącego Komitetu) poinformował, że projekt agendy XIV posiedzenia Komitetu został przesłany członkom, zastępcom członków i obserwatorom Komitetu wraz z materiałami będącymi przedmiotem obrad na skrzynki mailowe 30 listopada br.

Do zaproponowanego porządku obrad nie zostały zgłoszone uwagi i został on poddany pod głosowanie.

Wyniki głosowania: „za” - **28** głosów, „przeciw” - **0** głosów, „wstrzymało się” - **0** głosów. Tym samym porządek obrad został przyjęty (porządek obrad stanowi załącznik nr 2 do protokołu).

Pan Miron Sycz (Z-ca Przewodniczącego Komitetu) przechodząc do porządku obrad poinformował członków Komitetu, iż:

- Do przekazanych materiałów zostały wniesione uwagi od poszczególnych członków Komitetu, zastępców członków Komitetu, obserwatorów oraz Komisji Europejskiej. W wyniku zgłoszonych uwag opracowane zostały skorygowane załączniki do projektów Uchwał. W materiałach znajdują się zestawienia wszystkich zgłoszonych uwag wraz z odniesieniem Instytucji Zarządzającej. Dodał, że poszczególni prelegenci omówią zarówno zgłoszone uwagi, jak i zmiany dokonane w projektach uchwał.
- Odbyło się jedno posiedzenie Grup roboczych powołanych w ramach Komitetu Monitorującego, tj. Grupy roboczej ds. przedsiębiorczości i gospodarki.
- Grupa robocza ds. przedsiębiorczości i gospodarki nie zgłosiła żadnych uwag i pozytywnie zaopiniowała materiały będące przedmiotem obrad Komitetu w obszarach swojej działalności tj.: osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.
- Grupa robocza ds. włączenia społecznego i rynku pracy pozytywnie zaopiniowała w drodze obiegowej materiały będące przedmiotem obrad Komitetu w obszarach swojej działalności tj.: kryteria wyboru projektów w ramach osi priorytetowej *Regionalny rynek pracy* oraz osi priorytetowej *Włączenie społeczne* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko - Mazurskiego na lata 2014-2020.

Ad.3.

Pani Gabriela Zenkner-Kłujso (Kierownik Biura Przedsiębiorczości Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie) zaprezentowała i omówiła propozycje zmian kryteriów wyboru projektów w ramach osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* RPO WiM 2014-2020 dla:

- Poddziałania 1.2.2 Współpraca biznesu z nauką (Priorytet inwestycyjny 1b),
- Poddziałania 1.3.4 Tereny inwestycyjne (Priorytet inwestycyjny 3a),

- Poddziałania 1.3.6 Nowoczesne usługi instytucji otoczenia biznesu (Schemat B) (Priorytet inwestycyjny 3a),
- Poddziałania 1.5.1 Wdrożenie wyników prac B+R (Priorytet inwestycyjny 3c),
- Poddziałania 1.5.2 Odtwarzanie gospodarczego dziedzictwa regionu (Priorytet inwestycyjny 3c)

W trakcie prezentacji omówione zostały także uwagi do kryteriów wyboru projektów, które wpłynęły od członków Komitetu (prezentacja stanowi załącznik nr 3 do protokołu).

Pani Gabriela Zenkner-Kłujso zgłosiła w formie autopoprawki zmianę definicji kryterium merytorycznego specyficznego (obligatoryjnego) nr 7 „Zapewnienie dostępu do niezbędnej infrastruktury drogowej i mediów” (Poddziałanie 1.3.4 Tereny inwestycyjne) polegającej na zastąpieniu sformułowania „istnieniem doprowadzonej” na „dostępem”:

„Realizacja projektu uwarunkowana jest:

- w przypadku gdy beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego - zapewnieniem przez beneficjenta doprowadzenia do terenu inwestycyjnego niezbędnej infrastruktury drogowej oraz mediów (w tym m.in. energia elektryczna, sieć wodno-kanalizacyjna) finansowanego ze środków własnych beneficjenta, w ramach projektu komplementarnego ze środków EFSI w ramach CT4, CT7 lub CT9, lub innych środków.
- w przypadku gdy beneficjentem jest przedsiębiorstwo – ~~istnieniem doprowadzonej~~ dostępem do terenu inwestycyjnego niezbędnej infrastruktury drogowej oraz mediów (w tym m.in. energia elektryczna, sieć wodno-kanalizacyjna)”.

oraz dodaniu przypisu o brzmieniu:

„W przypadku infrastruktury drogowej warunek zostaje spełniony gdy teren inwestycyjny ma dostęp bezpośrednio lub pośrednio (przez ustanowienie służebności drogowej bądź drogę wewnętrzną) do drogi publicznej. W przypadku mediów warunek zostaje spełniony gdy:

- Beneficjent przedstawi warunki techniczne przyłączenia nieruchomości od dysponenta sieci – gdy przyłączenie nieruchomości wymaga tylko budowy przyłączy, lub
- Beneficjent przedstawi warunki techniczne przyłączenia nieruchomości od dysponenta sieci wraz z projektem umowy planowanej do zawarcia z przedsiębiorstwem zajmującym się dostarczaniem danych mediów, gwarantującą wykonanie uzbrojenia terenu - gdy przyłączenie nieruchomości wymaga budowy sieci”.

Ad.4.

W ramach dyskusji:

- **Pan Jacek Szydło** (przedstawiciel Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej) odniósł się do kryterium merytorycznego specyficznego (obligatoryjnego) „Przeznaczenie terenu inwestycyjnego” (Poddziałanie 1.3.4 Tereny inwestycyjne), którego definicja wyklucza z dofinansowania inwestycje związane z budową infrastruktury drogowej poza terenem inwestycyjnym. Zdaniem Pana Jacka Szydło wpływa to na liczbę jednostek samorządu terytorialnego aplikujących do ww. Poddziałania. Brak możliwości budowy infrastruktury drogowej doprowadzającej do terenu inwestycyjnego sprawia, iż Poddziałanie jest

dla jednostek samorządu terytorialnego nieatrakcyjne i nie odpowiada ich potrzebom (na 13 wniosków złożonych w ostatnim konkursie tylko 2 pochodziły z gmin). **Pani Gabriela Zenkner-Kłujso** (Kierownik Biura Przedsiębiorczości Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie) odpowiedziała, iż zakaz dofinansowania infrastruktury prowadzącej do terenu inwestycyjnego (drogowej oraz media) jest zapisany w Umowie Partnerstwa i został przeniesiony do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Taki warunek obowiązuje we wszystkich programach operacyjnych i nie ma możliwości jego zmiany. W ramach 3 Celu tematycznego „*Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury*”, dofinansowywanie mediów oraz infrastruktury drogowej możliwe jest jedynie na terenie inwestycyjnym.

Pan Miron Sycz (Z-ca Przewodniczącego Komitetu) zamknął dyskusję i poddał pod głosowanie:

- **Uchwałę nr 154/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zmiany Uchwały nr 52/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 z dnia 21.01.2016 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.2.2 *Współpraca biznesu z nauką*, osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 1b).**

Wyniki głosowania: „za” - **31** głosy, „przeciw” - **0** głosów, „wstrzymało się” - **0** głosów. Tym samym uchwała została przyjęta (treść uchwały stanowi załącznik nr 4 do protokołu).

- **Uchwałę nr 155/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zmiany Uchwały nr 23/2015 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 z dnia 26.11.2015 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.3.4 *Tereny inwestycyjne*, osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 3a).**

Wyniki głosowania: „za” - **31** głosy, „przeciw” - **0** głosów, „wstrzymało się” - **0** głosów. Tym samym uchwała została przyjęta (treść uchwały stanowi załącznik nr 5 do protokołu).

- **Uchwałę nr 156/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zmiany Uchwały nr 64/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 z dnia 19.02.2016 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.3.6 *Nowoczesne usługi instytucji otoczenia biznesu (Schemat B)*, osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 3a).**

Wyniki głosowania: „za” - **31** głosy, „przeciw” - **0** głosów, „wstrzymało się” - **0** głosów. Tym samym uchwała została przyjęta (treść uchwały stanowi załącznik nr 6 do protokołu).

- Uchwałę nr 157/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zmiany Uchwały nr 76/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 z dnia 23.03.2016 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.5.1 *Wdrożenie wyników prac B+R*, osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 3c).

Wyniki głosowania: „za” - 31 głosy, „przeciw” - 0 głosów, „wstrzymało się” - 0 głosów. Tym samym uchwała została przyjęta (treść uchwały stanowi załącznik nr 7 do protokołu).

- Uchwałę nr 158/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zmiany Uchwały nr 53/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 z dnia 21.01.2016 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.5.2 *Odtwarzanie gospodarczego dziedzictwa regionu*, osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 3c).

Wyniki głosowania: „za” - 31 głosy, „przeciw” - 0 głosów, „wstrzymało się” - 0 głosów. Tym samym uchwała została przyjęta (treść uchwały stanowi załącznik nr 8 do protokołu).

Ad.5.

Pan Paweł Kaszubski (Kierownik Biura Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie) zaprezentował i omówił propozycję zmiany w przyjętych katalogach kryteriów wyboru projektów do działań/poddziałów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Ad.6.

W ramach dyskusji:

- **Pan Tomasz Piłat** (przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego) poparł propozycję zmiany w przyjętych katalogach kryteriów wyboru projektów do działań/poddziałów RPO WiM 2014-2020 finansowanych z EFRR. Dzięki obniżeniu minimalnego progu punktowego kryteriów merytorycznych punktowych, z poziomu 60% do poziomu 50%, mniej wnioskodawców odpadnie na początkowym etapie oceny wniosków o dofinansowanie projektów. Zaproponował natomiast, aby zastanowić się, czy błąd nie leży również po stronie przyjętych kryteriów i czy nie należy rozważyć zmian w tym zakresie. Beneficjenci często zgłaszają w swoich uwagach, że kryteria wyboru projektów są niezrozumiałe, a ich interpretacje nie są powszechnie dostępne. Wyjaśnienia udzielane przez instytucje wdrażające na indywidualne zapytania są niejednoznaczne i zdarza się, że są ze sobą sprzeczne. **Pan Miron Sycz** podziękował za przekazanie powyższych informacji zauważając, że Komitet Monitorujący służy przygotowaniu dobrych kryteriów wyboru projektów, dlatego są one na bieżąco dostosowywane i uzupełniane. **Pani Lidia Wójtowicz** przypomniała sugestie Pana Wolfganga Münch z Komisji Europejskiej

wyartykułowaną na jednym z posiedzeń Komitetu Monitorującego, aby być ambitnym. Została ona odzwierciedlona w kryteriach wyboru projektów, które są bardzo wysokiej jakości. IZ RPO WiM 2014-2020 dostaje jednak sygnały, że sprawiają one trudności nawet firmom, które dotychczas najlepiej radziły sobie z przygotowaniem wniosków o dofinansowanie. W odpowiedzi IZ może obniżyć jakość obowiązujących kryteriów lub zmniejszyć poziom procentowy, który został wyznaczony jako warunek konieczny do osiągnięcia, aby projekt został wybrany do dofinansowania. Po konsultacjach z instytucjami wdrażającymi zdecydowano, iż na obecnym etapie druga propozycja będzie lepszym wyjściem z sytuacji. **Pani Aneta Milczarek** (przedstawiciel Unii Miasteczek Polskich) dodała, że dla aplikujących o dofinansowanie samorządów kryteria nie są problemem, gdyż znane są dużo wcześniej. Większą trudnością wydaje się, że wytyczne do kwalifikowalności wydatków zamieszczane są dopiero w momencie ogłoszenia naboru wniosków o dofinansowanie, a w szczególności, że kwota minimalna projektu znana jest dopiero na tym etapie. **Pani Julita Kozłowska** (Z-a Dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) wyjaśniła, że z uwagi na sukcesywne przyjmowanie kryteriów wyboru projektów, wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków mogą być opracowane dopiero, gdy znane są wszystkie kryteria wyboru projektów.

- **Pani Justyna Sarna-Pezowicz** (przedstawiciel Związku ZIT w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna) zapytała, czy uchwała wprowadzająca zmiany w przyjętych katalogach kryteriów wyboru projektów obejmie również trwające nabory wniosków o dofinansowanie. **Pani Julita Kozłowska** wyjaśniła, że uchwała dotyczyła będzie tylko naborów ogłoszonych po dniu jej podjęcia. **Pani Lidia Wójtowicz** wyjaśniła, że uchwała dotyczyć będzie przyszłych konkursów, gdyż wprowadzanie zmian w zasadach ogłoszonych naborów znacznie wydłuży czas ich trwania, przez co opóźni się proces kontraktacji i certyfikacji.
- **Pan Rafał Laskowski** (przedstawiciel Warmińsko-Mazurskiego Związku Pracodawców Prywatnych) poinformował, że przedstawiciel Warmińsko-Mazurskiego Związku Pracodawców Prywatnych uczestniczył w zorganizowanym przez Ministerstwo Rozwoju spotkaniu Grupy konsultacyjnej do spraw Krajowych Inteligentnych Specjalizacji, które odbyło się w grudniu br. w Jahrance. Podkreślił, że żaden przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie nie był obecny na ww. spotkaniu. Podczas dyskusji nad Krajowymi Inteligentnymi Specjalizacjami Ministerstwo Rozwoju przekazało informację, że do 31 grudnia 2016 r. można wnosić uwagi również do Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji. **Pan Rafał Laskowski** poprosił o wyjaśnienie, czy prowadzone są konsultacje w tej sprawie oraz jakie podmioty biorą w nich udział. Zgłosił chęć włączenia do konsultacji Warmińsko-Mazurskiego Związku Pracodawców Prywatnych. **Pani Lidia Wójtowicz** (Instytucja Zarządzająca RPO WiM 2014-2020) wyjaśniła, że nie otrzymała informacji o spotkaniu Grupy konsultacyjnej do spraw Krajowych Inteligentnych Specjalizacji. Zgodnie z posiadaną wiedzą spotkanie to najprawdopodobniej dotyczyło aktualnej propozycji priorytetyzacji Krajowych Inteligentnych Specjalizacji, wynikającej ze Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Regionalne Inteligentne Specjalizacje zostały przedyskutowane z m.in. przedsiębiorcami i nie podlegają obecnie aktualizacjom. Wyjaśniła, że wypracowane rozwiązania nie są ostateczne i zależą od tego, które z inteligentnych specjalizacji zostaną uznane przez Komisję Europejską

za inteligentne. Instytucje Zarządzające zostały zobowiązane przez Komisję Europejską do ich bieżącego monitorowania, dzięki któremu mogą ujawnić się nowe albo wygasnąć obowiązujące inteligentne specjalizacje. Nie jest wykluczone, że przy tak szeroko zarysowanych obszarach, po naborach wniosków o dofinansowanie m.in. w ramach RPO WiM 2014-2020, zawęzi się grono firm, które faktycznie rozwijają się w cieniu inteligentnych specjalizacji. Obecnie pomiędzy poziomem krajowym, a regionalnym prowadzona jest dyskusja, aby nie dokonywać w tym momencie rewolucyjnych zmian, które skomplikują cały system. Wynika ona z próby uporządkowania rozbieżności w Krajowych Inteligentnych Specjalizacjach przez Ministerstwo Rozwoju, podczas gdy regiony wykonały swoje zadanie prawidłowo. **Pan Tomasz Piłat** dodał, że temat inteligentnych specjalizacji został poruszony również na spotkaniu Forum Biznesu, które odbyło się 15 grudnia 2016 r. Przedstawiciele świata nauki z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zgłosili postulat, aby ponownie przeanalizować aktualne Regionalne Inteligentne Specjalizacje.

Pan Miron Sycz (Z-ca Przewodniczącego Komitetu) zamknął dyskusję i poddał pod głosowanie:

- **Uchwałę nr 159/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 zmieniającą uchwały w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla działań/poddziałów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.**

Wyniki głosowania: „za”- 30 głosów, „przeciw” - 0 głosów, „wstrzymało się”- 0 głosów. Tym samym uchwała została przyjęta (treść uchwały stanowi załącznik nr 9 do protokołu).

Ad.7.

Pan Tomasz Szarek (Wicedyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie) zaprezentował i omówił propozycję kryteriów wyboru projektów w ramach osi priorytetowej *Regionalny rynek pracy* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020 dla:

- Działania 10.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez powiatowe urzędy pracy* (priorytet inwestycyjny 8i),
- Działania 10.2 *Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia – projekty konkursowe* (priorytet inwestycyjny 8i).

W trakcie prezentacji **Pan Tomasz Szarek** poinformował, że na stronie internetowej rpo.wupolsztyn.praca.gov.pl została umieszczona dokumentacja konkursowa Działania 10.4 *Pomoc w powrocie lub wejściu na rynek pracy osobom sprawującym opiekę nad dziećmi do lat 3*. Zachęcił do zgłaszania ewentualnych uwag do powyższego materiału (prezentacja stanowi załącznik nr 10 do protokołu).

Pan Tomasz Szarek, w ramach Działania 10.2 *Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia – projekty konkursowe*, zgłosił w formie autopoprawki zmianę w definicji trzech kryteriów merytorycznych, tj.:

- kryterium nr 6 *„Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (w oparciu o standard minimum)”*,

- kryterium nr 7 „*Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju*”,
- kryterium nr 8 „*Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami*”,

poprzez dodanie zapisu:

„Istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium, o ile w Regulaminie konkursu nie wskazano inaczej.

Po ocenie warunkowej projekt jest kierowany do negocjacji w zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny.”

Ad.8.

W ramach dyskusji nie zabrano głosu.

Pan Miron Sycz (Z-ca Przewodniczącego Komitetu) poddał pod głosowanie:

- Uchwałę nr 160/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Działania 10.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez powiatowe urzędy pracy*, osi priorytetowej *Regionalny rynek pracy* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (priorytet inwestycyjny 8i).

Wyniki głosowania: „za” - 31 głosów, „przeciw” - 0 głosów, „wstrzymało się” - 0 głosów. Tym samym uchwała została przyjęta (treść uchwały stanowi załącznik nr 11 do protokołu).

- Uchwałę nr 161/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Działania 10.2 *Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia – projekty konkursowe*, osi priorytetowej *Regionalny rynek pracy* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (priorytet inwestycyjny 8i).

Wyniki głosowania: „za” - 31 głosów, „przeciw” - 0 głosów, „wstrzymało się” - 0 głosów. Tym samym uchwała została przyjęta (treść uchwały stanowi załącznik nr 12 do protokołu).

Ad.9.

Pani Wiesława Przybysz (Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie) zaprezentowała i omówiła propozycję kryteriów wyboru projektów w ramach osi priorytetowej *Włączenie społeczne* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 dla:

- Poddziałania 11.1.1 *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty konkursowe* (priorytet inwestycyjny 9i),
- Poddziałanie 11.2.3 *Ułatwianie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekty konkursowe* (priorytet inwestycyjny 9iv).

W trakcie prezentacji omówione zostały także uwagi do ww. uchwał, które wpłynęły od członków Komitetu (prezentacja stanowi załącznik nr 13 do protokołu).

Pani Wiesława Przybysz, w ramach Poddziałania 11.1.1 i Poddziałania 11.2.3, zgłosiła w formie autopoprawki zmianę w definicji trzech kryteriów merytorycznych, tj.:

- kryterium nr 6 „*Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (w oparciu o standard minimum)*”,
- kryterium nr 7 „*Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju*”,
- kryterium nr 8 „*Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami*”,

poprzez dodanie zapisu:

„Istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryterium, o ile w Regulaminie konkursu nie wskazano inaczej.

Po ocenie warunkowej projekt jest kierowany do negocjacji w zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny.”

Ad.10.

W ramach dyskusji:

- **Pani Lucyna Jędryczka** (przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko – Mazurskiego) zapytała, czy projekty realizowane w ramach Poddziałania 11.1.1 *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty konkursowe* będą obejmowały szkolenia i kursy. Pani Dyrektor **Wiesława Przybysz** potwierdziła, że w ramach powyższego poddziałania będą realizowane zarówno szkolenia jak i kursy zawodowe, których ukończenie musi być potwierdzone dokumentem poświadczającym uzyskanie doświadczenia zawodowego.
- **Pan Bartłomiej Głuszak** (przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko – Mazurskiego) zwrócił uwagę, że kryteria merytoryczne w ramach Poddziałania 11.2.3 *Ułatwianie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekty konkursowe* umożliwiają realizację projektu w partnerstwie. Poprosił o wyjaśnienie kto mógłby być partnerem w projektach z zakresu usług społecznych. Odpowiadając **Pani Wiesława Przybysz** zaznaczyła, że partnerstwo w usługach społecznych jest zupełnie nowym obszarem interwencji, słabo wdrożonym w regionie. W przyszłym roku Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej chce przetestować sposób podejścia do tych usług.
- **Pan Tomasz Piłat** (przedstawiciel Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie „Południowa Warmia”) poprosił o wyjaśnienie, czy przyjęte na obecnym posiedzeniu Komitetu kryteria oceny projektów spowodują wyższą efektywność konkursową. **Pani Dyrektor Wiesława Przybysz** poinformowała, że projekty, które wpływają w odpowiedzi na konkursy, mają coraz lepszą jakość. Dodała, że etap uczenia się mamy za sobą. Obecnie Komisje Oceny Projektów coraz więcej wniosków kierują do dofinansowania.

Pan Miron Sycz (Z-ca Przewodniczącego Komitetu) poddał pod głosowanie:

- **Uchwałę nr 162/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 11.1.1 *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty konkursowe*,**

osi priorytetowej *Włączenie społeczne* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (priorytet inwestycyjny 9i).

Wyniki głosowania: „za” - **24** głosy, „przeciw” - **0** głosów, „wstrzymało się” - **0** głosów. Tym samym uchwała została przyjęta (treść uchwały stanowi załącznik nr 14 do protokołu).

- **Uchwałę nr 163/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 11.2.3 *Ułatwianie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekty konkursowe, osi priorytetowej Włączenie społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (priorytet inwestycyjny 9iv).***

Wyniki głosowania: „za” - **24** głosy, „przeciw” - **0** głosów, „wstrzymało się” - **0** głosów. Tym samym uchwała została przyjęta (treść uchwały stanowi załącznik nr 15 do protokołu).

Ad.11.

Pan Emil Walendzik (p.o. Zastępcy Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie) zaprezentował i omówił propozycje zmian w *Planie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*. W trakcie prezentacji omówione zostały także uwagi, które wpłynęły od członków Komitetu (prezentacja stanowi załącznik nr 16 do protokołu).

Ad.12.

W ramach dyskusji nie zabrano głosu.

Pan Miron Sycz (Z-ca Przewodniczącego Komitetu) poddał pod głosowanie:

- **Uchwałę nr 164/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zmiany Uchwały nr 61/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 z dnia 22.01.2016 r. w sprawie zatwierdzenia *Planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.***

Wyniki głosowania: „za” - **24** głosy, „przeciw” - **0** głosów, „wstrzymało się” - **0** głosów. Tym samym uchwała została przyjęta (treść uchwały stanowi załącznik nr 17 do protokołu).

Ad.13.

Pan Radosław Zawadzki (Dyrektor Departamentu Koordynacji Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie) zaprezentował informacje o *realizacji Rocznego Planu Działań informacyjno-promocyjnych w 2016 r.* oraz o planowanych działaniach informacyjno-promocyjnych na 2017 r. (prezentacja stanowi załącznik nr 18 do protokołu).

Ad.14.

W ramach dyskusji:

- **Pan Rafał Laskowski** (przedstawiciel Warmińsko-Mazurskiego Związku Pracodawców Prywatnych) zaproponował, by działania informacyjno-promocyjne skierowane były również do uczniów szkół średnich, jako potencjalnych przyszłych beneficjentów Regionalnego

Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 np. w zakresie zakładania firm. Do działań informacyjno-promocyjnych włączone powinny zostać organizacje pracodawców, które mogłyby podzielić się swoim doświadczeniem nie tylko biznesowym, ale również doświadczeniami zdobytymi przy aplikowaniu o fundusze unijne.

Pan Miron Sycz (Z-ca Przewodniczącego Komitetu) powiedział, że przedstawiona propozycja będzie wzięta pod uwagę.

Ad. 15.

Sprawy różne:

Pan Miron Sycz (Z-ca Przewodniczącego Komitetu) podziękował za udział wszystkim zgromadzonym na XIV posiedzeniu Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 i zaprosił na kolejne spotkanie, które jest zaplanowane na drugą połowę lutego 2017 r. Dodał, że o szczegółach XV posiedzenia Komitetu poinformuje Sekretariat Komitetu.

Członkowie Komitetu w materiałach otrzymali do wiadomości:

1. Zestawienie zgłoszonych uwag i odpowiedzi do kryteriów wyboru projektów w zakresie Osi Priorytetowej *Włączenie społeczne Warmii i Mazur* RPO WiM 2014-2020,
2. Informacja o zakończonych, trwających i planowanych naborach wniosków o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Na tym zakończono protokół z XIV posiedzenia Komitetu Monitorującego RPO WiM 2014-2020.

.....
Podpis osoby protokołującej

.....
Podpis Przewodniczącego posiedzenia

Załączniki:

1. Lista uczestników XIV posiedzenia Komitetu Monitorującego RPO WiM 2014-2020 z 16.12.2016r.;
2. Agenda XIV posiedzenia KM RPO WiM 2014-2020;
3. Prezentacja: Kryteria wyboru projektów w ramach osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020;
4. Uchwała nr 154/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zmiany Uchwały nr 52/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 z dnia 21.01.2016 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.2.2 *Współpraca biznesu z nauką*, osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 1b);
5. Uchwała nr 155/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zmiany Uchwały nr 23/2015 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 z dnia 26.11.2015 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.3.4 *Tereny inwestycyjne*, osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 3a);
6. Uchwała nr 156/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zmiany Uchwały nr 64/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 z dnia 19.02.2016 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.3.6 *Nowoczesne usługi instytucji otoczenia biznesu (Schemat B)*, osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 3a);
7. Uchwała nr 157/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zmiany Uchwały nr 76/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 z dnia 23.03.2016 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.5.1 *Wdrożenie wyników prac B+R*, osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 3c);
8. Uchwała nr 158/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zmiany Uchwały nr 53/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 z dnia 21.01.2016 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.5.2 *Odtwarzanie gospodarczego dziedzictwa regionu*, osi priorytetowej *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 3c);

9. Uchwała nr 159/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 zmieniającą uchwały w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla działań/poddziałów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.
10. Prezentacja: Kryteria wyboru projektów w ramach osi priorytetowej *Regionalny rynek pracy* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020;
11. Uchwała nr 160/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Działania 10.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez powiatowe urzędy pracy*, osi priorytetowej *Regionalny rynek pracy* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (priorytet inwestycyjny 8i);
12. Uchwała nr 161/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Działania 10.2 *Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia – projekty konkursowe*, osi priorytetowej *Regionalny rynek pracy* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (priorytet inwestycyjny 8i);
13. Prezentacja: Kryteria wyboru projektów w ramach osi priorytetowej *Włączenie społeczne* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020;
14. Uchwała nr 162/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 11.1.1 *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty konkursowe*, osi priorytetowej *Włączenie społeczne* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (priorytet inwestycyjny 9i);
15. Uchwała nr 163/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 11.2.3 *Ułatwianie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekty konkursowe*, osi priorytetowej *Włączenie społeczne* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (priorytet inwestycyjny 9iv);
16. Prezentacja: Przedstawienie propozycji zmian w *Planie ewaluacji Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*;
17. Uchwała nr 164/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w sprawie zmiany Uchwały nr 61/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 z dnia 22.01.2016 r. w sprawie zatwierdzenia

Planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020;

18. Prezentacja: Przedstawienie informacji o realizacji *Rocznego Planu Działań informacyjno-promocyjnych w 2016 r.* oraz o planowanych działaniach informacyjno-promocyjnych na 2017 r.

Sporządzili:

Klaudia Bolewska
Beata Matuszewska
Aleksandra Paltian
Anna Szczerbowska

Sekretariat Komitetu Monitorującego RPO WiM 2014-2020

Departament Polityki Regionalnej

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

tel. (0-89) 521-96-78; e-mail: monitoring@warmia.mazury.pl

Olsztyn, 30 grudnia 2016 r.